

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lvitprandi Ticinensis Diaconi Opvscvlvm, De Vitis Romanorvm Pontificvm

Liutprandus <Cremonensis>

Mogvntiae, 1602

Cap. IV. S. Clemens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11115

verò epistola, quam eisdem scripsit, quibus & primum miseratus eisdem iam vt perfectiores ad maiora & perfectiora multipliciter *Marci Euan.* commonet, & hortatur. Et Euangelium Marci fecisse dicitur, quia Marcus adiutor eius fuit, & filius de baptismo. Ordinavit autem Episcopos tres, Linum, & Cletum & Clementem, & presbyteros 10. & Diaconos 7.

CAP. II.

S. LINVS.

A.LXIX. **L**INVS natione Italus, regionis Tusciæ, patre Herculiano, sedit annos 11. menses 3. dies 12. Fuit autem temporibus Neronis, à consulatu Saturnini & Scipionis, vsq; ad Capitonem & Rufum consules. Sub quibus martyrio coronatur die nono Calend. Octob. Hic ex præcepto beati Petri constituit, vt mulieres velato capite in Ecclesiam introirent. Hic ordinavit Episcopos 15. presbyteros 18.

CAP. III.

S. CLETVS.

A.LXIX. **C**LETVS, natione Romanus de regione vico patritii, patre Æmiliano, sedit annos 2. mensum vnum, dies vndecim. Fuit autem temporibus Vespasiani & Titi, à consulatu Vespasiani 7. & Domitiani 5. vsque ad Domitianum 9. & Rufum consulem: sub quibus martyrio coronatur, sexto Calend. Maii. Hic ex præcepto B. Petri 25. presbyteros ordinavit in Roma. Nota hos duos. Linum & Cletum nihil Pontificale, nisi ex præcepto B. Petri egisse, vnde constat eos coadiutores eius, non successores fuisse.

CAP. IV.

S. CLEMENS.

A.LXIII. **C**LEMENS, natione Romanus, de regione Cælio monte, ex patre Faustino, sedit annos 9. menses 2. dies 10. Fuit autem temporibus Galbæ & Vespasiani à consulatu Tragali & Italici, vsque ad Vespasiani 9. & Titum*. Hic quamuis in ordine Catalogi post B. Petrum tertius inueniatur, reuera tamen, sicut ipse in epistola scripsit Iacobo Hierosolymorum Episcopo post beatum Petrum primus

a Adhæc respondet Baron. 1. tom. ann. 69.

primus nullo interposito Romanæ sedis gubernacula procul dubio tenuit. Linus autem & Cletus idè velut successores Petri connumerantur, quia ipse eos in vita coadiutores sibi fecit, vt tanto melius ipse vacare posset orationi. Hanc veritatis sententiam Tertius Ioannes Papa in epistola, quam scripsit Episcopis in Germania & Gallie prouinciis constitutis, manifestè confirmat, ita inter cætera dicens. *Si autem Petrus princeps Apostolorum adiutores sibi* *Ioan. 3. Papa. 8. q. 1. si autem*
Linum & Cletum adsciuit, non tamen potestatem pontificii, aut ligandi, aut soluendi normam eis tradidit, sed successori suo Clementi, qui sedem Apostolicam post eum, & potestatem Pontificalem tradente sibi B. Petro tenere promeruit. Linus verò & Cletus ministrabant exteriora: princeps autem Apostolorum Petrus verbo & orationi insistebat. Item in eadem Papa Ioannes paulò inferius de eisdem ita subiungit. *Linum namq; & Cletum nihil legitur vnquam egisse ex pontificali ministerio potestatiue, sed quantum eis à beato Petro præcipiebatur, tantum solum agebant.* Hic autem, dum multos libros zelo fidei Christianæ religionis ascriberet, martyrio sub Traiano, tertio anno regni eius, coronatur. *Clem. 5. epist.* 9. Calend. Decembr.

Hic sollicitè ac diligenter gesta martyrum fecit inquiri, & scribi. Hic scripsit duas epistolas Iacobo Hierosolymorum Episcopo, quæ Catholicæ nominantur. Et primam scripsit ei ex præcepto B. Petri, in qua videlicet, ipso præcipiente, Iacobo narrat, qualiter ipse princeps Apostolorum, cum finem sibi vitæ imminere præsensit, ipsum Clementem in conuentu Ecclesiæ Romanæ sedis Pontificem ordinauit, & sibi successorem esse constituit, & ei ligandi & soluendi potestatem à Domino sibi traditam tradidit: ita vt de his omnibus, quibus ipse decreuerit in terris, decretum sit & in cælis. Et quare talem ac tantam potestatem ei tradidisset, continuò subiunxit. Ita ligabit enim quæ ligari oportet, & soluet quæ expedit solui, tanquam qui ad liquidum Ecclesiæ regulam nouerit. In quo notandum esse non dubito illud, quod quilibet Episcopus Ecclesiasticæ regulæ ignarus, vel qualibet iræ, aut cupiditatis commotione inductus, si aliter, quàm oporteat, ligabit, aut soluet in terris, irritum fore in cælis.

Narrat etiam in eadem epistola, quod princeps Apostolorum coram omnibus eum commonuit, qualiter ordinem Ecclesiasticæ dispensationis, tam in seipso, quàm in cæteris sibi subiectis seruare eum oporteat; ita videlicet, vt ipsum irreprehensibiliter viuere oporteat, & nulla mundialis negotii occupatione perplexus inueniatur. quia nullus Episcopus iudex aut cognitor esse secularium negotiorum, ordinatur, ne præsentibus hominum curis præfocatus non possit verbo Dei vacare, & bonos à malis se-

cundum regulam veritatis discernere, quia sic idem ipse princeps Apostolorum omnibus Episcopis in persona Clementis paulò inferiùs dicit. *Si enim mundialibus curis fueris occupatus, & te ipsum decipies, & eos, qui te audiunt. Non enim poteris, quæ ad salutem pertinent, plenius singulis quibusq; distinguere: & ex eo fit, ut tu, tanquam non docueris ea, quæ ad salutem hominum pertinent, deponaris, & discipuli per ignorantiam pereant.* Item refert eundem principem Apostolorum de Episcopis ita docuisse. *Ipsam qui præest cæteris, oportet medici vicem agere, & non fera bestia furore commoueri.* Item in eadem sic eundem Clementem instituit. *Si te multi ex fratribus propter rigorem iustitiæ odio habuerint, ex hoc quidem non læderis, sed ex huiusmodi odiis amor Dei conciliatur tibi: & ideò satage magis, & refuge, ne lauderis ab iniquis, & ne à pessimè agentibus diligaris, sed potiùs propter iustitiæ dispensationem, & æquissimam regulam disciplina à Christo collaudari merearis.*

13. q. 3. c. qui-
cunq;

Presbyterorũ
officiũ.
32. q. 7. quid in
omnib.

Diacon. officii-
um. Dist. 93,
a. Diaconi.

Laicorum of-
ficiũ.

Presbyteros autem sic se habere præcepit, ut ante omnia pudicitiam tam in se, quàm in subditis seruare studeant, & caueant, & præueniant, ne quod in ipsis adulterii occultum calefcatur incendium. quia in omnibus peccatis nil grauius adulterio esse dicit. Secundum namque locum in pœnis obtinere testatur, quoniam primum quidem habent illi, qui à Deo aberrant, etiam si sobriè vixerint. Adulterii autem primam speciem vocat, virum propria vxore non esse contentum, & muliere non proprio tantum seruare se viro. Item præcipit, ut si inter se negotia habuerint, non apud seculares iudicentur, sed quicquid inter illos sit, apud presbyteros dirimatur. Diaconorum officium esse edocuit actus totius Ecclesiæ diligenter inuestigare, ac sollicitè considerare, ut si quidem vicinum fieri præcipitio, & proximum esse peccato quemlibet viderint, Episcopo notificentur, ut ab eo, qui in præcipitium lapsurus est commonitus reuocetur, ut non corruat in peccatum. Item ut negligentes & tardos ad verbum Dei audiendum, ad Episcopi tractatum conuenire commoneant & hortentur. Similiter & eos, qui secundum carnem ægrotant sollicitè perquirant, & plebi indicentur, ut & ipsi eos visitent, & quæ necessaria sunt præbeant eis, & de omnibus his similibus, quæ ad cultum Ecclesiæ, & disciplinam eius pertinent, diaconis curam debere esse instituit.

Laicos verò id obsequii præstare debere Episcopis instituit, ut in his quæ ad communis vitæ vsum pertinent, operam fideliter dantes, Episcopum ex omnibus, quibus eum vacare oportet securum facere omnes communiter elaborent. Adhæc omnium sub Episcoporum cura degentium necessariam sollicitudinem debere esse.

esse dixit, vt ab amicitia & colloquio, & omni communionem omnium eorum se subtrahat, quibus Episcopum inimicari pro actibus suis viderint, nec expectare debent, vt Episcopus eis dicat. Nam si quis amicus fuerit his, quibus Episcopus non loquitur, vnus est ex illis, qui exterminare Ecclesiam Dei volunt, & nequior hostis est, quàm illi, qui foris sunt, & euidenter sunt inimici, quia is per amicitiarum speciem, quæ sunt inimica, gerit, & Ecclesiam disperdit, ac vastat. Item in eadem epistola intimat Iacobo, qualiter princeps Apostolorum per singulas quasq; vrbes digrediens verbo Dei omnes fideles instruxit. inter cætera refert, cum homicidas & adulteros, ac cunctis criminum nexibus alligatos, & qui eis coæquales non sunt ab Episcoporum vexatione & accusatione prohibuisse. Item asseruit, maiores à minoribus nullatenus posse accusari, aut iudicari. Præcepit etiam, ne vllus presbyter in alicuius Episcopi parochia aliquid agat absq; eius permisso, sed omnes presbyteri propriis Episcopis in omnibus absq; mora obediant. *7. q. 1. B. Petr.*

Præcipiebat etiam in sermone suo idem Apostolorum Princeps, vt omnes principes terræ, & cuncti homines Episcopis obedirent, & capita sua submitterent, & si ipsi Episcopi aliter, quod absit, quam debeant, agant, non sunt à subditis reprehendendi, aut arguendi, sed portandi, nisi in fide errauerint. Omnes Episcopis contradicentes infames esse monstrabat, & nisi conuerterentur, à liminibus Ecclesiæ alienos esse præcipiebat. Sed ne de hoc Episcopi se extollant, animaduertant, quid de ipsis dicat. Cunctorum sacerdotum vitam superiorem, sanctioremq; ac discretã à secularibus & laicis hominibus esse & spirituales supra carnales, & sacerdotes supra laicos semper constituere. & fore debere docebat: carnales autem spiritualibus resistere prohibebat. Ebrietatẽ oppidò prohibebat, quia ebriosos corpore & anima mortuos esse prædicabat. Homicidarum genera tria esse dicebat, & pœnam illorum parilem fore docebat. Ita enim detractores fratrum, & eos odientes homicidas esse manifestabat, sicut & eorum interfectores: quia qui occidit & qui odit fratrem suum, & qui detrahit, pariter homicidæ esse monstrantur. *2. q. 7. Sacerdotes. 11. q. 3. si autẽ. De pœnit. dist. 1. 1. Ioannis 3.*

In secunda autem epistola, quam supradicto Iacobo Hierosolymorum Episcopo scripsit, eum de sacramentis, quæ geruntur in sanctis, sicut à principe Apostolorum fuerat doctus, ex ordine instruit. Dicit enim, diuinorum secretorum Sacramenta tribus gradibus esse commissa, id est, presbytero, diacono, subdiacono. His autem cum timore & tremore reliquias corporis Domini custodi-

*De cons. dist. 1.
c. altaris palla.*

custodiendas esse insinuat. In altario autem tanta holocausta offerenda esse præcipit, quanta populo sufficere videatur. Si quid verò inde remanserit, non in crastinum reseruandus, sed cum timore & tremore clericorum diligentia consumendum esse edocuit. Consumentes autem ea, quæ sunt residua corporis & sanguinis Domini, non statim ad communes cibos accipiendos debent accedere, sed si mane, ieiunent vsque ad sextam, & si tertia vel quarta acceperint, ieiunent vsque ad vesperam. Altaris autem pallia, velum, & cætera, quæ in sanctuario habentur, si fuerint vetustate consumpta, incendio dentur; cineres verò eorum ita recondantur, vt non pedibus introëuntium inquinentur.

17. q. 4. si forte.

Ministros autem altaris tales eligendos esse instruit, qui ante ordinationem suas coniuges reliquerint. Si verò post ordinationem minister proprium cubile vxoris inuaserit, ministri officio careat. Item si presbyter aut diaconus sindones sacrarii, aut velum cupiditate subtraxerit, & vendiderit, Iudæ traditoris pœnâ suscepturum se nouerit. Clericos autem ad fœminæ tabernaculum solos accedere: aut cū sola fœmina solos fabulas miscere, vel cum extranea habitare, penitus prohibetur: alioquin, si agnitum fuerit de aliquo, deponatur. Tales autem clericos ad ministerium iubet eligi, qui dominica sacramenta dignè possint tractare. Melius est enim Domini sacerdoti paucos habere ministros, qui dignè possint opus Dei exercere, quàm multos inutiles, qui onus graue adducant ordinatori. Item in eadem iubet, tam clericos, quàm seculares semper ad Dominum ex toto corde orare, & ab ipso, quæ decent, petere, & ipsi gratias agere, veramq; præteritorum gestorum pœnitentiam agere, aliquantulum etiam, si possibile est, per misericordias pauperum iuuare pœnitentiam. Per hæc enim facilius dabitur venia, & indulgenti citius indulgetur. Itē iubet Ecclesias per congrua & vtilia loca fieri, easq; diuinis precibus sacrari, & in singulis sacerdotes poni, quos venerari, non à quoquam grauari oporteat.

Dist. 23. c. tales.

16. q. 7. c. Ecclesias.

III. Epist. capitula.

Item in tertia Epistola, quam generaliter omnibus Episcopis, & reliquis clericis, & cunctis Principibus, omnibusque subditis scripsit, dicit eos, qui sacerdotio Domini fruuntur, & in specula sunt positi, plus cæteris scire oportere, vt subditos sibi populos pleniter possint docere, eisq; ad cœlorum regna ducatum præbere, & ipsorum sit populos docere; populorum verò sit, ipsis Episcopis obedire. Si verò omnes tam clerici, quàm & laici eis non obdierint, non solùm infames, sed extorres à regno Dei, & à liminibus sanctæ Dei Ecclesiæ alieni erunt, quia arbor, quæ non facit fructum

Matt. 7.

fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Qualiter autem cuique sit obediendum, in eadem epistola docet, ita subinferens. Quapropter cunctis fidelibus, & summoperè omnibus presbyteris & diaconis, & re liquis clericis attendendum est, vt absque Episcopi proprii licentia nihil agant. non vtique Missas sine eius iussu quisquam presbyterorum in sua parrochia cantet, non baptizet, nec quicquam sine eius permisso faciat. Similiter & reliqui populi, maiores scilicet & minores, per eius licentiam, quicquid agendum est, agant, nec sine eius permisso à sua parrochia abscedant; nec in ea aduentantes morari præsumant. Item in eadem paulò inferiùs dicit. Nec in aliis locis sacrificare & Missas celebrare licet, nisi in his, in quibus Episcopus proprius, aut ab Episcopo regulariter ordinato, tenente videlicet ciuitatem, consecratus fuerit. Item in eadem dicit. Qui permanet in malo, & seruus est mali, non potest effici portio boni, donec permanet in malo, quia ab initio duo regna statuta sunt à Deo, & apud eum definitum est, non posse vnum hominem vtriusque regni esse seruum, sed illius regni erit portio, cui se ad obediendum ipse subiecerit.

IN quarta autem Epistola, quam idem beatissimus Clemens IV. Epistola Papa & martyr Iulio & Iuliano, ac reliquis cõsodalibus suis scripsit, edocuit Episcopos, qui ad salutem animarum sunt instituti, & ad lucrandas animas consecrati, oportere pro cunctis sollicitudinem gerere, & errantes ad viam veritatis, & portum salutis reducere. Viam verò redeundi ad portum salutis plenissimè saluberrimæ doctrinæ sermone in eadem monstrauit, videlicet dicens, omnibus necessarium esse, pro his quæ inutiliter ac turpiter gesserint, irasci sibi ipsis quodammodo, & indignari, & postmodum festinare sine mora per aquam baptismi Deo renasci, & demum ab Episcopo consignari, id est, septiformem Spiritus sancti gratiam percipere: quia aliter perfectus Christianus esse nequaquam poterit, nec sedem habere inter perfectos, si non necessitate, sed aut incuria, aut voluntate permanserit: & ita se à B. Petro accepisse, & cæteros Apostolos ita docuisse affirmat. Postquam verò quis baptizatus & confirmatus fuerit, agnoscat Dominum honorare. honor autem eius est, vt ita viuat, sicut ille vult. vult verò Deus vnumquemq; viuere, ita vt homicidium & adulterium nesciat, odium & auaritiam fugiat, iram, superbiam, iactantiam respuat, & excretur, inuidiã quoque & cætera his similia penitus à se ducat aliena.

QVINTAM verò Epistolam scripsit prædictus B. Clemens V. Epist. summa Papa & martyr, condiscipulis Hierosolymis cum Iacobo fratre ma.

Domini habitantibus, in qua eos communem vitam ducere, sicut ab Apostolis didicerunt, studiosè hortatur. Quam omnibus necessariam esse dicit, & maximè his, qui irreprehensibiliter militare cupiunt, & vitam Apostolorum, eorumque discipulorum imitari volunt. Monet etiam in eadem propter quosdam, qui sacram scripturam non iuxta traditionem Petri, sed secundum suum sensum sanis doctrinis aduersantes exponebant, ab eo oportere scripturarum intelligentiam accipi, qui eam à maioribus secundum veritatem sibi traditam seruat, vt & ipse possit ea, quæ rectè suscipit, competenter asserere. Cum enim ex diuinis scripturis integram quis & firmam regulam veritatis susceperit, absurdum non erit, si aliquid etiam ex eruditione communi, ac liberalibus studiis, quæ fortè in pueritia attigit assertionem veri dogmatis conferat: ita tamen, vt vbi vera didicit, falsa & simulata declinet. Hic ordinauit Episcopos 15. presbyteros 10. diaconos 5.

CAP. V.

S. ANACLETVS.

A. CIII.

ANACLETVS natione Græcus, de Athenis, ex patre Antiocho. sedit annos 9. menses 2. dies 10. Fuit autem temporibus Domitiani, à consulatu Domitiani decimo, & Sabini, vsque ad Domitiani quartumdecimum, & Clementem consulem. Hic memoriam B. Petri construxit, dum ab eo in presbyterum consecratus fuisset. Hic ordinauit Episcopos 6. presbyteros 5. diaconos 3. Hic autem 3. Idus Iulii solutus est de ergastulo corporis.

^a epist. 1.

Hic ^a in epistola, quam generaliter scripsit omnibus Episcopis, & cæteris cunctis fidelibus, qui coæqualem cum eo sortiti sunt fidem, paternè consolando eos, quibus scripsit, & maximè Episcopos, in tribulationibus ad patientiam diligenter hortatur. De quorum Episcoporum detractioe & accusatione ita in eadem inter-

^b epist. 1. ad
Iacob.
3. 9. 4. c. bea-
311.

ferit. ^b *Beatus predecessor noster Clemens vir Apostolicus, & spiritu sancto Dei plenus vna cum reliquis sanctis collegis suis statuit, dicens. Accusandi vel testificandi licentia denegetur his, qui Christiana religionis & nominis dignitatem, & sua legis, vel propositi sui normam, aut regulariter prohibita neglexerint. Transgressores enim spontè legis suæ, eiusq; violatores apostatae nominantur. Omnis autem apostata refutandus est, ante reuersionem suam, non in accusatione rectè agentium, aut testimonio suscipiendus, quia vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis. Et paulò inferiùs subinfert, ita dicens. Ideò variis detractioibus & accusationibus non oportet labefa-*